

*О.В. Чемакіна, к.арх., професор, Є.І. Маркович
(Національний авіаційний університет, Україна, м. Київ)*

Проблеми музею народної архітектури та побуту України «Пирогів»

Дослідження існуючого стану проблем містобудування в музеї народної архітектури та побуту України «Пирогів».

Навіть на перший погляд, музей має низку недоліків з якими зустрічаються відвідувачі і які потребують вирішення: недостатня кількістю місць для паркування автотранспорту, обмежена площа зони для відпочинку та прийому їжі, невелика кількість санітарних споруд. Особливо ці проблеми загострилися останніми роками, коли відбулось переосмислення громадянами України своєї національної ідентичності. Відбулось значне зростання кількості патріотично налаштованих людей, а отже і відвідувачів музею пам'яток української архітектури. Крім того, змінились вимоги відвідувачів до організації просвітницької роботи музею.

Проблема перша – через зростання потоку автомобілів, особливо у теплий період року, відвідувачі вимушені очікувати паркувального місця до 2 годин поспіль. Розмір паркувального майданчика, спроектованого та побудованого ще в 70-х роках, дозволяє розмістити лише близько третини всіх автомобілів. Виникненню заторів сприяють і проблеми, пов'язані з недосконалим облаштуванням в'їздної групи, внаслідок чого громадський транспорт (пасажирські автобуси) не можуть вільно маневрувати. Через обмежений розмір парковки, власники автотранспорту заїжджають на поле вздовж дороги до музею. Після таких «паркувань» пейзаж біля вхідної групи виглядає вкрай непривабливо. Посилює цю ситуацію брак смітєвих урн, що призводить до накопичення сміття у навколишніх лісосмугах.

Останнім часом, за певну плату, на територію музею дозволено заїжджати всім бажаючим. На мою думку, в'їзд в музей на автомобілях доцільно заборонити (за винятком працівників та допоміжних служб), оскільки на його території відсутні облаштовані паркувальні майданчики, а крім того, це спотворює природне середовище, що не дуже позитивно впливає на образ музею в цілому. Не слід забувати, що концепція побудови музею під час його проектування передбачала лише пішохідні доріжки. Логічним і правильним рішенням є облаштування достатнього за розмірами і розв'язкою майданчику на в'їзді. Обмеження руху автотранспорту сприяє, також, і збереженню екології території на якій розташований музейний комплекс, що особливо важливо для містян, які щоденно перебувають під впливом урбанізованого середовища.

Друга проблема – відсутність достатньої кількості місць для відпочинку, зокрема прийому їжі. Потрібно розрахувати кількість столів, місць для сидіння, виходячи з величини максимального показника щоденного відвідування. Всі торгівельні та харчові установи розміщені в самому центрі музею, поблизу «співочого поля». Але було б доцільно певну їх частину

розмістити і в інших експозиційних зонах, що дозволило б рівномірно розподілити потік людей по території, створити комфортні умови для відвідувачів і зекономити їх час. Ще однією проблемою, на мій погляд, є відсутність накриття над частиною майданчиків для відпочинку, через брак якого відвідувачі не мають можливості перечекати негоду.

Третя проблема – туалети. Питання яке турбує багатьох гостей мальовничого куточку. Біотуалети частково задовольняють природні потреби громадян, однак не слід забувати, що вони аж ніяк не вписуються в навколишні пейзажі та експозиції. Разом з тим, на території музею є достатня кількість повноцінних санітарно-технічних закладів, але жоден з них не функціонує належним чином, через вихід з ладу трубопроводів. Всі ці фактори спонукають людей справляти свої потреби по всій території музею, зокрема поблизу експонованих будівель старовини.

Вище, ми навели приклади проблем з якими стикаються відвідувачі музею, однак слід зазначити, що є ряд питань важливих і для працівників музею. Наприклад, на території музейного комплексу розміщена адміністративна група будівель, які за зовнішніми характеристиками можна б було віднести до музейних експонатів «сучасного села». Всі ці приміщення та будівля адміністрації були збудовані для тимчасового проживання в них будівельників, які облаштовували музей. Це одно- чи двоповерхові споруди коридорного типу, у яких передбачено один санвузол на 8 кабінетів працівників. Площа кабінетів від 9 до 12 м², приміщення важко зігріти взимку, бо будівлі посаджені на низький цоколь, а тому холод від землі проникає всередину, що впливає на ефективність праці робітників музею, призводить до виникнення застуд та інших хвороб. Більшість комунікацій (водопостачання, каналізації та тепломереж) потребують не просто ремонту, а повної заміни обладнання. Якщо стан мереж електропостачання знаходиться у задовільному стані, то з водопостачанням все частіше виникають серйозні проблеми. За 40 років функціонування, вся мережа водопостачання прийшла в повну непридатність. У відділених від центру куточках експозиційних зон, тиск води в трубах настільки малий, що в разі виникнення надзвичайної ситуації, загасити пожежу майже неможливо.

Таким чином, для належного функціонування будь-якого розважального комплексу, зокрема музею народної архітектури та побуту України «Пирогів», слід розробити концепцію його розвитку, яка має окреслити засади організації науково-освітньої роботи, а також весь блок містобудівних проблем та шляхів і методів їх вирішення.